Ch2 - Hai Pháp - V. Phẩm Hội Chúng (Parisavagga)

Kinh Tăng Chi Bộ (VNC PHVN, 2021)

CHƯƠNG II. HAI PHÁP 67

V PHẨM HỘI CHÚNG (PARISAVAGGA) (A. I. 70)

43. Này các Tỷ-kheo, có hai hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng nông nổi và hội chúng thâm sâu. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng nông nổi? Ở đây? này các Tỷ-kheo? tại hội chúng nào các Tỷ-kheo tháo động,38 kiêu căng, lắm mồm lắm miệng, phát ngôn bừa bãi, thất niệm, không tỉnh giác, không định tĩnh, tâm tán loạn, các căn thả lỏng, này các Tỷ-kheo5 đây gọi là hội chúng nông nổi. Và này các Tỷ"kheo? thế nào là hội chúng thâm sâu? Ở đây5 này các Tỷ- kheo? tại hội chúng nào các Tỷ-kheo không tháo động5 không kiêu căng, không dao động? không lắm mồm lắm miệng, không phát ngôn bừa bãi, không thất niệm, tỉnh giác, có định tĩnh, có nhất tâm, có các căn được bảo vệ? này các Tỷ- kheo, đây gọi là hội chúng thâm sâu. Này các Tỷ-kheo5 có hai hội chúng này. Hội chúng tối thượng giữa hai hội chúng này? này các Tỷ-kheo9 tức là hội chúng thâm sâu. 44. Này các Tỷ-kheo? có hai hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng bất hòa và hội chúng

38 Xem M. I. 32; s. 1.61; V. 269. 39 Bãhuỉikã. XcmA. II. 148; M. L 14.

68 KINH TẢNG CHI BỘ

nhân tùy thuận sở kiến của họ? sống trong sự đầy đủ. biếng nhác, dẫn đầu về đọa lạc, bỏ rơi gánh nặng sống viễn ly, không có ra sức tinh tấn để đạt được những gì chưa dạt, đê chứng được những gì chưa chứng, đê ngộ được những gì chưa ngộ, này các Tỷ-kheo5 đây gọi là hội chúng không thù thắng. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là hội chúng thù thắng? Ở đây, này các Tỷ- kheo, tại hội chúng nào các Trưởng lão Tỷ-kheo không sống trong sự đầy đủ, không lười biếng, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly, có ra sức tinh tấn để đạt đến những gì chưa đạt5 để chứng được những gì chưa chứng, để ngộ được những gì chưa ngộ; còn lớp hậu nhân, tùy thuận sở kiến của họ5 không sống trong sự đầy đủ, không biếng nhác, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly, có gia sức tinh tấn để đạt được những gì chưa đạt? đê chứng được những gì chưa chứng, đê ngộ được những gì chưa ngộ, này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng thù thắng. Này các Tỷ-kheo, có hai hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo, tức là hội chúng thù thắng. 46. Này các Tỷ-kheo? có hai hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng không phải Thánh và hội chung bậc Thánh. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là hội chúng không phải Thánh? Ở dây, này các Tỷ-kheo? tại hội chúng nào các Tỷ- kheo không như thật rõ biết: "Đây là khổ^; không như thật rõ biết: "Đây là khổ tập" không như thật rõ biết: 6CĐây là khổ diet"; không như thật rõ biết: “Dây là con đường đưa đên khô diet", này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng không phải Thánh. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng bậc Thánh? Ở dây, này các Tỷ- kheo, tại hội chúng nào các Tỷ-kheo như thật rõ biết: "E)ây là kh6”; như thật rõ biết: í6Đây là khổ tap" như thật rõ biết: 66Đây là khổ diet”; như thật rõ

biết: "Bây là con đường đưa đến khổ diet", này các Tỷ-kheo5 đây gọi là hội chúng bậc Thánh. Này các Tỷ-kheo5 có hai hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo? tức là hội chúng bậc Thánh. 47. Này các Tỷ-kheo? có hai loại hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng cặn bã và hội chúng tinh ba. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là hội chúng cặn bã? Ở đây5 này các Tỷ-kheo, tại hội chúng nào các Tỷ-kheo đi đến con đường dục540 đi đên con đường sân? đi đên con đường si, đi đên con đường sợ hai, này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng cặn bã. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng tinh ba? Ở đây, này các Tỷ-kheo, tại hội chúng nào các Tỷ-kheo không đi đến con đường dục? không đi đến con đường sân5 không đi đến con đường si, không đi đến con đường sợ hãi, này các Tỷ-kheo? đây gọi là hội chúng tinh ba.

40 Chanda. Xem D III. 133.

Này các Tỷ-kheo? đây là hai hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo5 tức là hội chúng tinh ba. 48. Này các Tỷ-kheo, có hai hội chúng này. Thế nào là hai? Hoi chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được huấn luyện trong chất vấn và hội chúng được huân luyện trong chât vân, không được huấn luyện trong khoa trương. Và này các Tỷ-kheo5 the nào là hội chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được huấn luyện trong chất vấn? O đây, này các Tỷ-kheo, tại hội chúng nào các Tỷ-kheo đối với các kinh điển do Như Lai tuyên thuyết, thâm sâu, ý nghĩa sâu kín, siêu thế, liên hệ đến không, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ không khéo nghe5 không lóng tai, khôn^ an trú tâm để hiểu biết chúng, không nghĩ răng các pháp ây cân phải lãnh thọ? cân phải học thuộc lòng. Nhưng đối với các kinh điển thi văn do thi sĩ làm ra với các nguyên âm hoa mỹ5 với các phụ âm hoa mẹ5 các kinh thuộc ngoại giáo, được các đệ tử ngoại giáo nói lên, khi các kinh điên ây được thuyêt giảng, họ khéo nghe, họ lóng tai, họ an trú tâm để hiểu biết chúng, họ nghĩ rằng các pháp ấy cần phải lãnh thọ, cần phải học thuộc lòng. Và sau khi học thuộc lòng các pháp ấy, họ không hỏi đi hỏi lại cùng nhau, không có mở rộng ra để thảo luận với những câu hỏi như: “Pháp này là gì? Thế nào là ý nghĩa của pháp này?" Họ không mở rộng những gì bị che kín, họ không phơi bày những gì không được phơi bày, họ không giải nghi về những điêm nghi vân trong Chánh pháp, này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được huấn luyện trong chất vấn. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là hội chúng được huấn luyện trong chất vấn, không được huấn luyện trong khoa trương? Ở đây5 này các Tỷ-kheo5 tại hội chúng nào các Tỷ-kheo đối với các kinh điển thi văn do thi sĩ làm ra với các nguyên âm hoa mỹ5 với các phụ âm hoa m% các kinh thuộc ngoại giáo, được các đệ tử ngoại giáo nói lên, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng5 họ không khéo nghe, họ không lóng tai, họ không an trú tâm đê hiêu biêt chúng, họ khôn^g nghĩ rằng các Ị)háp ấy cần phải lãnh thọ5 cần phải học thuộc lòng. Nhưng đoi với các kinh điển do Như Lai tuyên thuyết, thâm sâu, ý nghĩa sâu kín, siêu thế, liên hệ đến không, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ khéo nghe, lóng tai, họ an trú tâm để hiểu biết chúng, họ nghĩ rằng các pháp ấy cần phải lãnh thọ? cần phải học thuộc lòng. Và sau khi học thuộc lòng các pháp ấy, họ hỏi

đi hỏi lại cùng nhau, họ mở rộng ra để thảo luận với những câu hỏi như sau: í6Pháp này là gì? Thế nào là ý nghĩa của pháp này?" Họ mở rộng những gì được che kín, họ phơi bày những gì không được phơi bày? họ giải nghi về các điểm nghi vấn tronẹ Chánh pháp, này các Tỷ-kheo? đây gọi là hội chúng được huấn luyện trong chât vấn, không được huân luyện trong khoa trương. Này các Tỷ-kheo9 có hai hội chúng này. Hội chiing tối thắng trong hai hội chúng này9 này các Tỷ-kheo, tức là hội chúng được huân luyện trong chât vấn? không được huân luyện trong khoa trương. 49. Này các Tỷ-kheo, có hai loại hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng tôn trọng tài vật, không tôn trọng Diệu pháp và hội chúng tôn trọng Diệu pháp,

không tôn trọng tài vật. Và này các Tỷ-kheo? thê nào là hội chúng tôn trọng tài vật5 không tôn trọng Diệu pháp? Ở dây, này các Tỷ-kheo5 tại hội chúng nào các Tỷ-kheo trước mặt các gia chủ bận áo trắng, tự tán thán lẫn nhau như sau: "Tỷ-kheo này là bậc Giải thoát cả hai phần; Tỷ-kheo này là bậc Tuệ giải thoát; Tỷ-kheo này là bậc Thân chứng; Tỷ-kheo này là bậc Kiên chí (Kiên đăc); Tỷ- kheo này là bậc Tín giải thoát; Tỷ-kheo này là bậc Tùy pháp hành; Tỷ-kheo này là bậc Tùy tín hành; Tỷ-kheo này là bậc có giới hạnh, theo thiện pháp; Tỷ-kheo này là kẻ ác giới5 theo ác pháp." Do vậy5 họ được các lợi dưỡng. Sau khi được các lợi dưỡng5 họ thọ hưởng, bị trói buộc, mê say, đắm trước, không thấy các sự nguy hại, không hiểu rõ sự giải thoát khỏi các lợi dưỡng ấy. Này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng tôn trọng tài vật, không tôn trọng Diệu pháp. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng tôn trọng Diệu pháp, không tôn trọng tài vật? Ở đây? này các Tỷ-kheo9 tại hội chúng nào các Tỷ-kheo trước mặt các gia chủ bận áo trắng, không tự tán thán lẫn nhau như sau: C6Tỷ-kheo này là bậc Giải thoát cả hai phần; Tỷ-kheo này là bậc Tuệ giải thoát; Tỷ-kheo này là bậc Thân chứng; Tỷ-kheo này là bậc Kiến chí; Tỷ-kheo này là bậc Tín giải thoát; Tỷ-kheo này là bậc Tùy pháp hành; Tỷ-kheo này là bậc Tùy tín hành; Tỷ-kheo này là bậc có giới hạnh, theo thiện pháp; Tỷ-kheo này là kẻ ác giói, theo ác phAp." Do vậy, họ được các lợi dưỡng. Sau khi được các lợi dưỡng, họ thọ hưởng, không bị trói bug không bị mê say, không đắm trước, thấy các sự nguy hại, hiểu rõ sự giải thoát khỏi các lợi dưỡng ấy. Này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng tôn trọng Diệu pháp, không tôn trọng tài vật. Này các Tỷ-kheo, có hai loại hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo, tức là hội chúng tôn trọng Diệu pháp? không tôn trọng tài vật. 50. Này các Tỷ-kheo5 có hai loại hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng không đồng đẳng và hội chúng đồng đẳng. Và này các Tỷ-kheo. thế nào là hội chúng không đồng đẳng? Ở dây, này các Tỷ-kheo, tại hội chúng nào nghiệp phi pháp được thi hành, nghiệp đúng pháp không được thi hành; nghiệp phi luật được thi hành, nghiệp đúng luật không được thi hành; nghiệp phi pháp được phát huy, nghiệp đúng pháp không được phát huy; nghiệp phi luật được phát huy, nghiệp đúng luật không được phát huy, này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng không đồng đẳng. Và này các Tỷ-kheo9 thế nào là hội chúng đồng đẳng? Ở dây, này các Tỷ- kheo, tại hội chúng nào nghiệp đúng pháp được thi hành, nghiệp phi pháp không được thi hành; nghiệp đúng luật được thi hành, nghiệp phi luật không được thi hành; nghiệp đúng pháp được phát huy, nghiệp phi pháp không được phát huy; nghiệp đúng

luật được phát huy, nghiệp phi luật không được phát huy, này các Tỷ-kheo? đây gọi là hội chúng đồng đẳng. Này các Tỷ-kheo5 có hai loại hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo? tức là hội chúng đồng đẳng.

CHƯƠNG II. HAI PHÁP 71

51. Này các Tỷ-kheo, có hai loại hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng phi pháp và hội chúng đúng pháp... (như trên). Này các Tỷ-kheo, có hai hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo5 tức là hội chúng đúng pháp. 52. Này các Tỷ-kheo5 có hai loại hội chúng này. Thế nào là hai? Hội chúng thuyết phi pháp và hội chúng thuyết đúng pháp. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng thuyết phi pháp? Ở dây, này các Tỷ-kheo? tại hội chúng nào các Tỷ-kheo khởi sự tranh tụng hợp pháp hay phi pháp. Sau khi khởi lên sự tranh tụng ấy, họ không tin cho nhau biết và không tìm cách tin cho nhau biết; họ không hòa giải cùng nhau và không tìm cách đi đến hòa giải; họ cương quyết không tin cho nhau biết; họ cương quyết không hòa giải với nhau; họ không từ bỏ tranh tụng ấy; họ kiên trì tranh tụng ấy, chấp thủ, thiên chấp và tuyên bố: "Chi có đây mới là sự thật, ngoài ra là hư nguy", này các Tỷ-kheo? đây gọi là hội chúng thuyết phi pháp. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hội chúng thuyết đúng pháp? Ở đây, này các Tỷ-kheo5 tại hội chúng nào các Tỷ-kheo khởi lên sự tranh tụng hợp pháp hay phi pháp. Sau khi khởi lên sự tranh tụng ấy, họ tin cho nhau biết và tìm cách tin cho nhau biết; họ hòa giải cùng nhau và tìm cách đi đến hòa giải; họ cương quyết tin cho nhau biết và cươnệ quyết hòa ạiải với nhau; họ từ bỏ tranh tụng ay; họ không kiên trì tranh tụng ấy, không chap thủ, không thiên chấp và không tuyên bố: "Chí có đây là sự thật, ngoài ra là hư nguy”, này các Tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng thuyết đúng pháp. Này các Tỷ-kheo, có hai loại hội chúng này. Hội chúng tối thắng trong hai hội chúng này, này các Tỷ-kheo, tức là hội chúng thuyết đúng pháp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.